

Схвалено
Протокол засідання
педагогічної ради
30.08.2023 р. № 1

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ліцею с. Вищепольчедайв

Могилів-Подільського району

Вінницької області

на 2023 – 2024
навчальний рік

ЗМІСТ

1. Опис моделі випускника ліцею	3
2. Освітня програма для початкової школи ліцею	5
3. Освітня програма базової середньої ланки освіти 5-6 клас (адаптаційний період)	28
4. Освітня програма базової середньої ланки освіти 7-9 класи.....	45
5. Освітня програма для ліцею III ступеня	56
6. Корекційна складова.....	69

Опис "моделі" випускника ліцею

Модель випускника **Нової Української Школи** – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та

етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє

Освітня програма початкової освіти ліцею с. Вищеольчедаїв

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма початкової ланки освіти ліцею с. Вищеольчедаїв Могилів-Подільського району Вінницької області (далі – Освітня програма) розроблена відповідно до ст. 33 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти» (далі – Державний стандарт).

Мета і завдання освітньої програми початкової ланки освіти ґрунтуються на визначеній Державним стандартом початкової освіти меті: всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей; розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЦІЄЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої, проявляються у сформованості базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності.

Початкова ланка освіти забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Діти, яким виповнилося шість років на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає **3360 (3220)** годин/навчальний рік:

для 1-х класу – **22** годин/тиждень, **770 (735)** годин/навчальний рік;

для 2-х класу – **24** годин/тиждень, **840 (805)** годин/навчальний рік;

для 3-х класу – **25** годин/тиждень, **875 (840)** годин/навчальний рік;

для 4-х класу – **26** годин/тиждень, **875 (840)** годин/навчальний рік.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у навчальних програмах, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН.

Освітня програма початкової ланки освіти закладу складена на основі:

1-2 класи	<u>Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»</u>
3-4 класи	<u>Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»</u>

Навчальний план на рік розроблений на основі Типових навчальних планів для 1-2 та 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання і **додається до освітньої програми.**

Навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, сформованої на державному рівні і дає цілісне уявлення про зміст, структуру початкової ланки освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальний план Освітньої програми передбачає реалізацію таких **освітніх галузей**: Рідномовна освіта (українська мова та література; (МОВ1)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
Громадянська та історична (ГІО)
Мистецька (МІО)
Фізкультурна (ФІО)

Кожна освітня галузь визначає мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Реалізація мети і завдань **кожної освітньої галузі** здійснюється за **змістовими лініями**, зазначеними в типових освітніх програмах.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмах.

Програми з кожної освітньої галузі містять резервний час, який учитель використовує на власний розсуд для задоволення освітніх потреб учнів: дослідження навколишнього середовища, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проєктів та екскурсій (проводяться упродовж навчального року), подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ; ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Зміст та очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках освітніх галузей Програм для 1-2 та 3-4 класів.

Зміст програм має потенціал для формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

№ з/п	Назва компетентності	Що передбачає дана компетентність
1.	вільне володіння державною мовою	уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2.	здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3.	математична компетентність	виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;
4.	компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5.	інноваційність	відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
6.	екологічна компетентність	усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7.	інформаційно-комунікаційна компетентність	опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8.	навчання впродовж життя	опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9.	громадянські та соціальні компетентності	пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, вміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10	культурна компетентність	залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11	підприємливість та фінансова грамотність	ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Процес навчання передбачає формування у здобувачів освіти умінь, які є спільними для всіх ключових компетентностей:

- читання з розумінням,
- вміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- творчість,
- ініціативність,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми використовуються **внутрішньопродметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується **в безпечному освітньому середовищі** та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні), забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів.

Провідним у навчанні є **компетентнісний підхід**, в основі якого - активна пізнавальна діяльність учнів у колективі, парах, групах, індивідуально чи у співпраці з учителем та іншими особами, у процесі якої школярі набувають досвіду.

Важливим є **чергування різних форм діяльності** учнів: обговорення, мозковий штурм, рольова, ділова гра, дискусія, написання повідомлень, есе, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, театралізація, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, проведення експериментів, виконання практичних робіт і вправ, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Представлення результатів відбувається різноманітними способами: усні повідомлення, письмові роботи, створення плакатів, аплікацій, лепбуків, ментальних (інтелектуальних) карт, мультимедійних презентацій, слайдшоу, відеороликів тощо.

Форми і методи роботи повинні сприяти **досягненню очікуваних результатів навчання**, визначених Держстандартом з кожної освітньої галузі. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби, учитель організовує роботу в парах, малих групах, розробляючи при цьому критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за кожен вид роботи.

Організація освітнього процесу може здійснюватися в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

Використання технологій дистанційного навчання відбувається за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. Педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Google Classroom, Google Meet);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;

- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта», Портал превентивної освіти тощо);
- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (в т.ч. телефонний зв'язок) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Форми організації освітнього процесу можуть змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

Заклад освіти забезпечує права дітей, які внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації вимушено опинились за межами України на безперервне здобуття освіти; надає можливість учням навчатись за українською програмою. Варіанти здобуття освіти, особливості організації освітнього процесу та розклад уроків обговорюються спільно з батьками або іншими законними представниками дітей.

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат)**. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти **може відбуватися протягом навчального року** (наказ МОН від 15.05.2023 р. №563). Сімейне (домашнє) навчання здійснюється відповідно до «Положення про сімейну (домашню) форму навчання ліцею с.Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької селищної ради Могилів- Подільського району Вінницької області»

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі **індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану** (додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації **індивідуальної освітньої траєкторії учнів**, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем.

Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.

Відповідно до **Порядку поділу класів на групи** при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) класи діляться на групи **під час вивчення української та іноземної мов** за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з **інформатики** з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

6. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до [методичних рекомендацій](#) (наказ Міністерства освіти і науки України № 813 від 13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1- 4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються:

- **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та
- **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- **формульованого** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опановування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання**, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Форми оцінювання: індивідуальна, групова, фронтальна.

Способи форм оцінювання:

- **усна** (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо);
- **письмова** (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи);
- **практична** (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо);
- **програмована** (з використанням електронних засобів навчання).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно- тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання **вчитель самостійно визначає** форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності.

У закладі використовується **вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу**, яка окрім **оцінювального судження** про досягнення може ще називати і **рівень результату навчання**: оцінювальне судження - **вербальна оцінка**, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - **рівнева оцінка (для учнів 3-4 класів)**.

Вербальну і рівневу оцінки педагоги виражають усно або письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання **особистісних надбань** учня/учениці у 1-4 класах виражається **вербальною оцінкою**, а **об'єктивних результатів навчання** учня/учениці у 1-2 класах - **вербальною оцінкою**, у 3-4 класах –**рівневою оцінкою** (за вибором закладу та на підставі рішення педагогічної ради). Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти:

Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються

	<p>об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів;</p> <p>визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угрупує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами;</p> <p>називає окремі ознаки об'єктів;</p> <p>відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/ прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка;</p> <p>коментує окремі операції короткими репліками на основі запропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/ неправильність результату</p>

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й

запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи**. Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначається з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності учитель добирає з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добираються таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель визначає самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути

комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного з результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо).

Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованого курсу «Я досліджую світ» тематичні діагностувальні роботи можуть містити *тестові завдання* закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, *практичні роботи* з картами, приладами, моделями, а також *графічні роботи*, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», не проводяться.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт для визначення рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування предмета/інтегрованого курсу.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Усно учитель може деталізувати характеристику роботи та коротко зорієнтувати учня або визначити разом з ним перспективу подальшої навчальної діяльності.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з

роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату.

Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводиться **державна підсумкова атестація** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Оцінювання результатів навчання учнів, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснюється на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Українську мову оцінюють вчителі закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України

12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами та Положення про сімейну (домашню) форму навчання ліцею с. Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької селищної ради Могилів-Подільського району Вінницької області»

У свідоцтві досягнень учня відображаються особистісні надбання та об'єктивні результати навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року (Додатки 2-3).

Таблиця розподілу навчального часу для 1, 2 класу початкової школи з українською мовою навчання

Згідно Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
	1 клас	2 клас
Українська мова	5	5
Іноземна мова(англійська)	2	3
Математика	3	3
Я досліджую світ *		
мовно-літературна галузь	2	2
математична галузь	1	1
природнича галузь	2	2
технологічна галузь	1	1
соціальна та здоров'язбережувальна галузь	0,5	0,5
громадянська та історична галузь	0,5	0,5
інформатична	-	1
Мистецтво(інтегрований курс)	2	
Музичне мистецтво		1
Образотворче мистецтво		1
Фізична культура	3	3
Усього	19+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової	-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин	22	24
Гранично допустиме тижневе /річне навчальне навантаження на учня	20	22
Всього (без урахування поділу класів на групи)	22	24
Поділ класів		1
Інформатика		1
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	22	25

Таблиця розподілу навчального часу для 3, 4 класу початкової школи з українською мовою навчання

Згідно Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі		Разом
	3 клас	4 клас	3-4 клас
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова(англійська)	3	3	6
Математика	4	4	8
Я досліджую світ *			
мовно-літературна галузь	2	2	4
математична галузь	1	1	2
природнича галузь	2	2	4
технологічна галузь	1	1	1
соціальна та здоров'язбережувальна галузь	0,5	0,5	0,5
громадянська та історична галузь	0,5	0,5	0,5
Інформатика	1	1	2
Мистецтво (інтегрований курс)	2		2
Музичне мистецтво		1	1
Образотворче мистецтво		1	1
Фізична культура	3	3	6
Усього	22+3	22+3	44+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової	-	-	-
Загальнорічна кількість навчальних годин	25	25	50
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	46
Всього (без урахування поділу класів на групи)	25	25	50
Поділ класів	1		
Інформатика	1		
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	26	25	51

Додаток 2 до освітньої програми
початкової ланки освіти

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ УЧНЯ/УЧЕНИЦІ 1-2 КЛАСУ

№ з/п	Характеристика навчальної діяльності	має значні успіхи	демонструє помітний прогрес	досягає результату з допомогою вчителя	ще потребує уваги і допомоги
1	Виявляє інтерес до навчання, старанно і зосереджено виконує навчальні завдання				
2	Активно працює на уроках, виявляє ініціативу				
3	Співпрацює з іншими дітьми, керує емоціями, пояснює, у чому цінність спільної роботи				
4	Проявляє самостійність у роботі, пояснює свої дії				
5	Контролює хід виконання навчальних завдань, оцінює результат своєї роботи				
6	Бере відповідальність за свої дії, обирає шляхи розв'язання проблем				
7	Визначає істотні ознаки об'єктів, порівнює, об'єднує, розподіляє об'єкти за поданою ознакою				
8	Спостерігає за об'єктом, досліджує об'єкт за поданою інструкцією, доходить висновків відповідно до мети спостереження				
9	Працює з поданим джерелом інформації, добирає за умовою тексти й ілюстрації до них				
10	Працює з інформацією з допомогою цифрових пристроїв за інструкцією				

№ з/п	Характеристика результатів навчання	має значні успіхи	демонструє помітний прогрес	досягає результату з допомогою вчителя	ще потребує уваги і допомоги
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
<i>Українська мова, мова відповідного корінного народу/ національної меншини (мова навчання)</i>					
1	Виявляє розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух висловлення, запитує про незрозуміле				
2	Читає вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно				
3	Виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного				
4	Переказує усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту				
5	Зрозуміло висловлює свої думки, розповідає про події за				

	спостереженнями; будує діалоги на доступні теми, дотримується правил мовленнєвого етикету				
6	Пише розбірливо, перевіряє написане, виправляє помилки				
7	Визначає й аналізує мовні одиниці і мовні явища, використовує їх для вдосконалення мовлення				
Іноземна мова					
1	Сприймає з розумінням іноземну мову на слух				
2	Читає з розумінням іноземною мовою				
3	Висловлюється іноземною мовою				
4	Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою				
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Читає, записує, утворює, порівнює числа в межах 100, визначає склад числа				
2	Володіє навичками додавання і віднімання чисел				
3	Читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення				
4	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язування, розв'язує задачу, перевіряє розв'язок				
5	Розпізнає, конструює з підручного матеріалу і зображує геометричні фігури				
6	Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами				
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Розпізнає природні й рукотворні об'єкти, об'єкти неживої і живої природи, встановлює взаємозв'язки між ними				
2	Називає і описує явища, які відбуваються в природі				
3	Досліджує за інструкцією запропоновані об'єкти природи з використанням запропонованих приладів, описує з допомогою вчителя отриманий результат				
4	Орієнтується на місцевості за об'єктами природи				
5	Знаходить об'єкти на карті України (столицю України, Карпати, Крим, річку Дніпро, Чорне й Азовське моря)				
6	Називає умови необхідні для життя організмів; наводить приклади природоохоронних заходів				
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ					
1	Називає свою адресу, країну, її столицю; розповідає/розпізнає про символи держави (прапор, герб, гімн, державна мова);				
2	Називає відомих українців; культурні і природні пам'ятки свого краю				
3	Розповідає свої права і обов'язки в сім'ї, в школі, громадських місцях, наводить приклади; діє з повагою до прав інших				
4	Розпізнає першочергові і другорядні потреби людини;				

	визначає способи їх задоволення з урахуванням культури споживання				
5	Визначає, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я				
6	Наводить приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях, називає номери телефонів цих служб				
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Організовує робоче місце за визначеною умовою, дотримується безпечних прийомів праці				
2	Виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій/дій				
3	Виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами				
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Називає та добирає цифровий пристрій відповідно до мети завдання				
2	Створює зображення за допомогою інструментів графічного редактора				
3	Реалізує дії виконавця відповідно до лінійного алгоритму				
4	Знаходить інформацію у вебджерелах за поданою умовою, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії				
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує їх				
2	Відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами				
3	Виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми				
4	Презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум				
ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ					
1	Виконує фізичні вправи за зразком				
2	Пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини				
3	Дотримується правил безпеки особисто та під час спільної рухової діяльності				
4.	Виконує різні ролі під час рухливих ігор та командних ігор; вболіває за результати команди				

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ УЧНЯ/УЧЕНИЦІ 3-4 КЛАСУ

№ з/п	Характеристика навчальної діяльності	Сформовано (√)/формується
1	Виявляє інтерес до навчання, старанно і зосереджено виконує навчальні завдання	
2	Активно працює на уроках, виявляє ініціативу	
3	Співпрацює з іншими дітьми, керує емоціями, пояснює, у чому цінність спільної роботи	
4	Проявляє самостійність у роботі, пояснює свої дії	
5	Контролює хід виконання навчальних завдань, оцінює результат своєї роботи	
6	Бере відповідальність за свої дії, обирає шляхи розв'язання проблем	
7	Визначає істотні ознаки об'єктів, порівнює, об'єднує, розподіляє об'єкти за поданою ознакою	
8	Спостерігає за об'єктом, досліджує об'єкт за поданою інструкцією, доходить висновків відповідно до мети спостереження	
9	Працює з поданим джерелом інформації, добирає за умовою тексти й ілюстрації до них	
10	Працює з інформацією з допомогою цифрових пристроїв за інструкцією	

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Сформовано (√)/формується (Рівень результату навчання)**
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
<i>Українська мова, мова відповідного корінного народу/ національної меншини (мова навчання)</i>		
1	Визначає фактичний зміст, тему, основну думку, пояснює причинно-наслідкові зв'язки сприйнятого на слух висловлювання, уточнює інформацію, ставить доцільні запитання	
2	Володіє повноцінною навичкою читання вголос і мовчки	
3	Аналізує прочитаний текст, висловлює та обґрунтовує власне ставлення щодо прочитаного, формулює висновки	
4	Переказує усно та письмово прочитаний/прослуханий твір із дотриманням логіки викладу та із творчим доповненням	
5	Будує зв'язні висловлювання (розповідь, опис, міркування, есе, діалог) в усній і письмових формах, володіє монологічною та діалогічною формами мовлення, дотримується правил культури спілкування	
6	Пише розбірливо, дотримується граматичних та орфографічних норм, перевіряє та редагує написане	
7	Досліджує мовні одиниці та явища, використовує їх для вдосконалення мовлення	
<i>Іноземна мова</i>		
1	Сприймає з розумінням іноземну мову на слух	
2	Читає з розумінням іноземною мовою	
3	Висловлюється іноземною мовою	

4	Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою	
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа	
2	Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел	
3	Читає та записує математичні вирази, зокрема зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною	
4	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує та перевіряє розв'язок	
5	Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур	
6	Використовує для вимірювання величини доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується вимірювальними приладами	
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Установлює взаємозв'язки між об'єктами неживої і живої природи, розрізняє рукотворні об'єкти, виготовлені з природничих і штучних матеріалів	
2	Описує зміни, які відбуваються в природі, установлює причиново-наслідкові зв'язки між ними	
3	Обирає обладнання та досліджує об'єкт природи за власне складеним планом, робить висновки та презентує їх	
4	Орієнтується на місцевості за об'єктами природи та за допомогою компаса	
5	Знаходить і показує на карті Україну, материки, океани та інші об'єкти відповідно до навчального завдання	
6	Пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил	
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ		
1	Пояснює на прикладах, що означає бути громадянином/громадянкою України; досліджує історію свого народу, села/міста, рідного краю та презентує результати	
2	Розповідає про відомі історичні події, пам'ятки природи та культури, видатних людей, зокрема винахідників; пояснює вплив їхньої діяльності на життя людей/збереження довкілля	
3	Пояснює свої права та обов'язки в сім'ї, у школі, у громадських місцях; аргументовано визначає перевагу добрих взаємин над конфліктами	
4	Розпізнає першочергові та другорядні потреби, пояснює важливість помірності в споживанні товарів і послуг, планує конкретні дії для задоволення власних потреб	
5	Пояснює, від чого залежить безпека в довіллі; описує можливі ризики поведінки на прикладах	
6	Моделює звернення по допомогу в різні служби в разі небезпечних ситуацій, пояснює їх можливі наслідки і свої дії	
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Організовує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань, дотримується безпечних прийомів праці	
2	Планує послідовність виготовлення виробу за власне обраними технологіями обробки матеріалів і виготовляє його	
3	Планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування, зокрема ремонтує книжки, пришиває гудзики, сервірує стіл	

ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань	
2	Створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) у програмних середовищах	
3	Складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їхнього опису, отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом	
4	Збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно для навчальної мети, використовує онлайн середовище для спільної діяльності й обміну думками, дотримується безпечної поведінки під час взаємодії онлайн	
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір із використанням мистецької технології	
2	Створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами	
3	Співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами	
4	Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося	
ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Добирає та виконує фізичні вправи з різних видів спорту, дотримуючись правил безпеки, здійснює контроль самопочуття в процесі виконання фізичних вправ	
2	Пояснює значення фізичного навантаження і загартовування для організму людини та виховання сили волі	
3	Дотримується правил проведення рухливих ігор та естафет; співпереживає за результати команди	

Освітня програма базової середньої ланки освіти 5-6 класи (адаптаційний цикл) ліцею с. Вищеольчедаїв

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма ліцею с. Вищеольчедаїв базової середньої ланки освіти для 5-6 класів (адаптаційний цикл) розроблена відповідно до ст. 33 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі [Державного стандарту базової середньої освіти](#) (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 та Типової освітньої програми для 5-6 класів загальної середньої освіти, затвердженої наказом [МОН № 235 від 19.02.2021 року](#).

Мета і завдання освітньої програми базової середньої ланки освіти ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній людині для успішної життєдіяльності.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України

від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА АДАПТАЦІЙНОМУ ЦИКЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів на адаптаційному циклі розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами для закладів із навчанням українською мовою складає **2275 год**, що відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (додаток 1):

для 5-го класу – **1015** годин/навчальний рік;

для 6-го класу – **1120** годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для закладів з українською мовою навчання

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень						
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13	11	10	13
	на рік	385	350	455	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6
	на рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	2	1,5	3
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	на рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	на рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	на рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29			32		
	на рік	1015			1120		
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1015			1120		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план на рік розроблено згідно додатка 3 до Типової освітньої програми для 5-6 класів і додається до освітньої програми. У навчальному плані відображено перелік обраних закладом обов'язкових для вивчення навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, розподіл годин на їх вивчення.

У навчальному плані, який схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником щорічно, відображається фактичний тижневий обсяг навчального навантаження.

5. МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі. Модельні навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти. [Модельні навчальні програми](#) з освітніх галузей розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України.

У додатках до Освітньої програми розміщено **перелік програм** (модельних навчальних програм та/або навчальних програм, що використовуються закладом в освітньому процесі. Програми обрані з урахуванням потенціалу педагогічного колективу, ресурсного забезпечення закладу, навчально-методичного супроводу програм, особливостей та потреб учнів у досягненні обов'язкових результатів навчання.

Навчальні програми, що розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджуються педагогічною радою.

Сукупність модельних та/або навчальних програм в освітній програмі охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі **навчальної програми** з предмета/інтегрованого курсу вчитель складає **календарно-тематичне планування** з урахуванням навчальних можливостей класу: може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту у навчальній програмі.

Календарно-тематичне та поурочне планування складається вчителем у **довільній формі**, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних та поурочних планів-конспектів є **індивідуальною справою вчителя**.

6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні).

Досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі, учитель забезпечує шляхом **використанням активних форм навчання**: мозковий штурм, обговорення, асоціативний куш, рольова, ділова гра, дискусія, дебати, літературні читання, написання есе, повідомлень, виступів, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, проведення експериментів, виконання практичних робіт і вправ, порівняльний аналіз, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Представлення результатів відбувається максимально різноманітними способами: через створення електронних чи реальних таблиць, схем інфографік, плакатів, брошур, аплікацій, лепбуків, ментальних (інтелектуальних) карт, мультимедійних презентацій, слайдшоу, відеороликів тощо.

Активна пізнавальна діяльність учнів у колективі, парах, групах, індивідуально чи у співпраці з учителем та іншими особами, у процесі якої школярі набувають досвіду, є **основою компетентнісного підходу до навчання, що є провідним**.

Форми і методи роботи повинні сприяти **досягненню очікуваних результатів навчання**, визначених Держстандартом з кожної освітньої галузі, плекати українську ідентичність, формувати ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні уміння.

Вивчення шкільних предметів учитель спрямовує не лише на засвоєння системи знань, формування вмій і навичок, а, передусім, особистісний розвиток учня, набуття духовно-морального досвіду, важливого для становлення громадянина і входження його в соціум.

Вчитель виступає учасником та модератором освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись упродовж навчального року у змісті окремих предметів за умови виконання вимог [Державного стандарту](#).

Під час організації освітнього процесу **із використанням технологій дистанційного навчання або за змішаною формою**, педагоги самостійно обирають електронні освітні ресурси, урахуваючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Google Classroom, Google meet);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії;
- використовують електронний класний журнал/щоденник на платформі Нові знання

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі з урахуванням технічних можливостей учителів та учнів.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

За потреби заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною освітньою траєкторією**. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, **індивідуального навчального плану** (додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до [Порядку](#), затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128.

Клас ділиться на групи: при вивченні української та іноземної мов за умови наявності в класі понад 27 учнів; при проведенні практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі; при проведенні уроків з технологій (окремо для хлопців і дівчат) за умови наявності в класі понад 27 учнів, але не менше 8 учнів у групі.

Таблиці поділу класів на групи при вивченні окремих предметів щорічно подаються у додатках до освітньої програми закладу.

7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Згідно Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу учитель враховує результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць під час добору змісту, форм і методів роботи для кожного уроку. Також формує в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. З цією метою на кожному уроці проводиться самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання виконаних робіт орієнтує їх на успіх, підтримує й надихає на саморозвиток і вдосконалення.

Під час оцінювання навчальних досягнень педагог враховує дотримання учнями **принципів добросовісності**, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної добросовісності. У разі порушення учнем / ученицею принципів добросовісності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

Оцінка результатів навчання учнів є **конфіденційною інформацією**, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах оцінювання результатів навчання учнів може здійснюватися очно або дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку (пункт 8 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

Оцінювання учнів 5-6 класів здійснюється відповідно до [Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 1.04.2022 № 289](#), а також з урахуванням [інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023-2024 навчальному році](#)

Оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів здійснюється за 12-бальною системою, а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради закладу впродовж двох тижнів вересня триває адаптаційний період, впродовж якого не здійснюється поточне та/або тематичне оцінювання учнів 5 класу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» не здійснюється, що дасть змогу вчителю об'єктивно, але, водночас, не пригнічуючи особистість, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності, наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом та навчальною програмою.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених [наказом МОН №289 від 01.04.2022 року](#).

**Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів,
які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту
базової середньої освіти**

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і

		правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводяться закладом, є: **формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.**

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання (тести, оціночні листи, чек-листи, опитувальники, спільні дошки, карти знань, схеми, спостереження учнів, форми, таблиці «З-Х-Д» тощо) у 5-6 класах здійснюється систематично. Це допоможе відстежувати процес засвоєння компонентів змісту освіти та корегувати технології навчання. Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Функції поточного контролю – навчальна, мотиваційно-стимулююча.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета.

Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів, не враховуються.

Під час **підсумкового** (тематичного семестрового, річного) оцінювання встановлюється відповідність здобутих учнями результатів навчання загальним критеріям оцінювання.

Об'єктами поточного оцінювання є очікувані результати навчання, визначені навчальною програмою і зафіксовані в Державному стандарті базової загальної освіти.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та засобів:

- **усної** (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

- **письмової**, у т.ч. графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- **цифрової** (зокрема шляхом тестування в електронному форматі, відеоконференц-зв'язку);
- **практичної** (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів **тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів**. У «Свідоцтво досягнень» виставляються оцінки за кожну групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання».

Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводитись у формі тестування тощо.

Фіксація результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному (електронному) журналі в окремих колонках без дати.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів за I та II семестри. **Окремі види контрольних робіт не проводяться**. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року.

Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі. Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і розміщуються на сайті закладу освіти.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та Свідоцтві досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)».

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами орієнтоване на учня й передбачає вимірювання його індивідуального прогресу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Додаток 1
до освітньої програми для 5-6 кл.

Таблиця розподілу навчального часу для основної школи з навчанням українською мовою 5-6 класи

Згідно Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021р. № 235), додаток 3.

Освітні галузі	Інваріантна складова	5клас	6клас	Разом
	Навчальні предмети			
Мовно-літературна	Українська мова,	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія		2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика/курси морального спрямування	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1		1
	Історія України		2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		26+3	29+3	55+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової		-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	59
Всього (без урахування поділу класів на групи)		29	32	61
Поділ класів			1,5	1,5
Інформатика			1,5	1,5
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		29	33,5	62,5

Додаток 2
до освітньої програми для 5-6 класів

**ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЯКІ
ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
на адаптаційному циклі (5-6 класи)
у 2024/2025 навчальному році**

Освітня галузь	Назва модельної навчальної програми	Автор(и)	Затверджено
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В.В В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна програми з української літератури для 5-6 класів закладів загальної середньої освіти	Архипова В., Січка С., Шило С.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко- Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Природнича	Модельна навчальна	Коршевніук Т.В	Наказ

	програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти		МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи для закладів загальної середньої освіти»	Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікітчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. №
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво.	Кондратова Л.Г	Наказ МОН від

	<u>5-6 класи»</u> <u>(інтегрований курс)</u> <u>для закладів загальної</u> <u>середньої освіти</u>		12.07.2021 р. № 795
Інформатична	<u>Модельна навчальна</u> <u>програма</u> <u>«Інформатика. 5-6</u> <u>класи» для закладів</u> <u>загальної середньої</u> <u>освіти</u>	Ривкінд Й.Я. Лисенко Т.І.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Технологічна (5 клас)	<u>Модельна навчальна</u> <u>програма «Технології.</u> <u>5-6 класи» для</u> <u>закладів загальної</u> <u>середньої освіти</u>	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Технологічна (6 клас)	<u>Модельна навчальна</u> <u>програма «Технології.</u> <u>5-6 класи» для</u> <u>закладів загальної</u> <u>середньої освіти</u>	Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С., Юрженко В.В., Луп'як Д.М.С.С.	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795
Фізична культура	<u>Модельна навчальна</u> <u>програма «Фізична</u> <u>культура. 5-6 класи»</u> <u>для закладів загальної</u> <u>середньої освіти</u>	Педан О.С., Коломєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янка В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Наказ МОН від 12.07.2021 р. № 795

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

(назва закладу загальної середньої освіти)

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня/учениці 6 класу

(прізвище та ім'я учня/учениці)

20__ - 20__ навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності		Стан сформованості (сформовано/формується)		
Виявляє інтерес до навчання				
Виявляє розуміння прочитаного				
Висловлює власну думку				
Критично та системно мислить				
Логічно обґрунтовує власну позицію				
Діє творчо				
Виявляє ініціативу в процесі навчання				
Конструктивно керує емоціями				
Оцінює ризики				
Самостійно приймає рішення				
Розв'язує проблеми				
Співпрацює з іншими				
Характеристика результатів навчальної діяльності				
Навчальний предмет/інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

Навчальний предмет/інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Англійська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі			
	Розв'язує математичні задачі			
	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Технології	Проектує та виготовляє вироби			
	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва			
	Виявляє самозарадність у побуті / освітньому процесі			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями			
	Створює інформаційні продукти			
	Працює в цифровому середовищі			
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології			
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	Піклується про здоров'я			
	Приймає рішення для безпеки			
	Виявляє підприємливість і поводить етично			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Етика	Поводиться етично			
	Мислить критично			
	Позитивно ставиться до себе та оточуючих			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

Навчальний предмет/інтегрований курс	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Історія України. Всесвітня історія	Орієнтується в історичному часі й просторі			
	Працює з інформацією історичного змісту			
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Мистецтво	Пізнає різні види мистецтва			
	Працює з текстом			
	Бере участь у творчій діяльності			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи			
	Опрацьовує та використовує інформацію			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Географія	Пізнає світ природи засобами наукового дослідження			
	Опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту			
	Усвідомлює закономірності природи			
	Загальна оцінка результатів навчання**			
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання			
	Володіє технікою фізичних вправ			
	Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

Рекомендації вчителя:

Пропущено днів _____

Підпис класного керівника _____

Побажання батьків (інших законних представників):

Підпис батьків або осіб, які їх замінюють _____

Керівник закладу освіти _____

М.П.

Освітня програма для школи II ступеня ліцею с. Вищеольчедаїв 7-9 класи

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Типова освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

В освітній програмі визначено:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів (таблиця 1);

перелік навчальних програм, який визначено відповідно до таблиці 18 Типової освітньої програми;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (таблиця 1)

Освітні компоненти освітньої програми

1. Освітні галузі

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЦЬЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Різні типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

4. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;
навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
якість проведення навчальних занять;
моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;
контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

5. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 3640 годин/навчальний рік

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень для навчального закладу

Таблиця 1
до Типової освітньої програми

**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика		4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5

	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України»

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ; ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування	Уміння: ставити запитання і розпізнавати

	<p>державною (і рідною — у разі відмінності) мовами</p>	<p>проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;</p>

		<p>обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		<p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві</p>

	підприємливість	<p>проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою</p>

	самовираження у сфері культури	<p>думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

7. Виконання Державного стандарту базової загальної освіти здійснюється на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про

затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»

Таблиця 18
до Типової освітньої програми

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська література
3	Біологія
4	Всесвітня історія
5	Географія
6	Зарубіжна література
7	Інформатика
8	Історія України
9	Математика
10	Мистецтво
11	Основи здоров'я
12	Природознавство
13	Трудове навчання
14	Фізика
15	Фізична культура
16	Хімія
18	Іноземні мови

Таблиця розподілу навчального часу для основної школи з навчанням українською мовою 7-9 клас

Згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018р. №405), таблиця 1.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		7 Табл 1	8 Табл 1	9 Табл 1	7-9
	Інваріантна складова				
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2	6,5
	Українська література	2	2	2	6
	Іноземна мова (англ.)	3	3	3	9
	Зарубіжна література	2	2	2	6
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5	4
	Всесвітня історія	1	1	1	3
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-	1
	Мистецтво	-	1	1	2
	Образотворче мистецтв	1	-	-	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	6
	Геометрія	2	2	2	6
Природо-знавство	Біологія	2	2	2	6
	Географія	2	2	1,5	5,5
	Фізика	2	2	3	7
	Хімія	1,5	2	2	5,5
Технології	Трудове навчання	1	1	1	3
	Інформатика	1	2	2	5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	3
	Фізична культура	3	3	3	9
Разом (без фізичної культури)		28	28,5	30	86,5
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової		-	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33	98
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	31,5	33	95,5
Поділ класів		1		2	3
Інформатика		1		2	3
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)		32	31,5	35	98,5

Освітня програма для школи III ступеня ліцею с. Вищеольчедаїв

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма закладу загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказів МОН України від 20.04.18 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»(у редакції наказу МОН від 28.11.2019 р. № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 р. № 464».

В освітній програмі визначено:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиці 2, 3, 2);

перелік навчальних програм, який визначено в таблиці 4 (для 10 класу) ;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цими Типовими освітніми програмами.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня (таблиця 2, 3 для 10 класу; таблиця 2 для 11 класу)

Освітні компоненти освітньої програми

1. Освітні галузі

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЦІЄЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д.

4. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

5.ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ

для 10 класу – 1330 годин/навчальний рік,

для 11 класу – 1330 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень

10 та 11 клас – наказ МОН України від 20.04.18 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (у редакції наказу МОН від 28.11. 2019 р. № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03. 2020. № 464)

Профільні предмети:

11 клас – українська мова та українська література

Вибірково-обов'язкові предмети:

10 клас – інформатика, мистецтво

11 клас – інформатика, мистецтво

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової

№ з/п	Клас	Предмет	К-сть годин	Згідно
1	10	Українська мова	1	постанови КМ України від 20.04.2011 р. № 462 та від 21.02 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07. 2019 р. № 688).
2	10	Захист України	0,5	листа МОН від 19.08.2022 №1/9530-22
3	11	Захист України	0,5	Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу і викладання навчальних предметів у ЗЗСО у 2022-2023н.р.
4	11	Українська мова (профільний предмет)	2	до наказу МОН України від 20.04.18 р. №

5	11	Українська література (профільний предмет)	2	408 «Про затвердження типової освітньої програми ЗЗСО III ступеня» (у редакції наказу МОН від 28.11. 2019 р. № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03. 2020 р. № 464)
---	----	---	---	--

Таблиця 2

до Типової освітньої програми

Навчальний план

для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети¹	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова ²	2	2
Мова і література корінного народу, національної меншини ³	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4

Хімія	1,5	2
Фізична культура ⁴	3	3
Захист Вітчизни	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години ¹ на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8 (6)	9 (7)
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

¹ У дужках подано кількість годин для закладів освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини.

² За наявності належних умов заклад освіти може збільшувати кількість годин на вивчення іноземної мови, використовуючи додаткові години.

³ Мова і література корінного народу, національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою, корінного народу, національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

⁴ Години фізичної культури не входять до гранично допустимого тижневого навантаження на учня.

Таблиця 3
до Типової освітньої програми
Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Іноземна мова	5	5
Друга іноземна мова	3	3

Мова і література корінного народу, національної меншини	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Алгебра	6	6
Геометрія	3	3
Фізика і астрономія	6	6
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист Вітчизни	5	5

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ; ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та

		<p>коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p>

		<p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>

5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та</p>

		<p>захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні</p>

		<p>особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

7. Виконання Державного стандарту повної загальної освіти в 10 та 11 класі здійснюється на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.18 р. № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»)

Таблиця 4
до Типової освітньої програми

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Українська мова	Рівень стандарт
3.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
4.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
5.	Географія	Рівень стандарту
6.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту
7.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
8.	Захист Вітчизни	Рівень стандарту
9.	Інформатика	Рівень стандарту
10.	Історія України	Рівень стандарту
11.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
12.	Технології	Рівень стандарту
13.	Українська література	Профільний рівень
14.	Українська література	Рівень стандарт
15.	Фізика (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	Рівень стандарту та профільний рівень
16.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцків Я.Я.)	Рівень стандарту та профільний рівень
17.	Фізична культура	Рівень стандарту
18.	Хімія	Рівень стандарту
19.	Іноземні мови	Рівень стандарту

Таблиця розподілу навчального часу для старшої школи з українською мовою навчання

Згідно Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами); **таблиця 2, таблиця 3.**

11 клас профільні предмети – українська мова та українська література

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	10	11	10-11
Інваріантна складова			
Українська мова	2 +1	2+2	4+3
Українська література	2	2+2	4+2
Зарубіжна література	1	1	2
Іноземна мова (англ.)	2	2	4
Історія України	1,5	1,5	3
Всесвітня історія	1	1	2
Громадянська освіта	2	-	2
Математика	3	3	6
Біологія та екологія	2	2	4
Географія	1,5	1	2,5
Фізика і астрономія	3	4	7
Хімія	1,5	2	3,5
Інформатика	1,5	1,5	3
Мистецтво	1,5	1,5	3
Фізична культура	3	3	6
Захист України	1,5 + 0,5	1,5+0,5	3+1
Разом (без фізкультури)	27+1,5	26+4,5	53+6
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети			
Українська мова	1,5	4,5	6
Українська література	1	2	3
Захист України	0,5	2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	0,5	0,5	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)	33	33	66
Всього (без урахування поділу класів на групи)	31,5	33,5	65
Поділ класів	2	2	4
Захист України	2	2	4
Всього (з урахуванням поділу класів на групи)	33,5	35,5	69

Корекційна складова

У зв'язку з необхідністю інклюзивного навчання:

для учня 2 класу Роженка Кіріла Олександровича відповідно до програми «Цікавий світ Монтесорі». для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями. Автори Дишлюк Т.Б., Чоботарьова О.В.;

для учениці 2 класу Коваль Дар'ї Олександрівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л.І. Програма частково адаптована

для учня 3 класу Грабара Максима Артуровича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л.І.;

для учениці 3 класу Юхти Ілони Віталіївни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Цікавий світ Монтесорі». для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями. Автори Дишлюк Т.Б., Чоботарьова О.В.;

для учня 3 класу Петрова Іллі Віталійовича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л. І.;

для учениці 4 класу Охримчук Зоряни Михайлівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. (емоційно-вольова сфера)» Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Єгорова Г.А.;

для учня 4 класу Петрова Дмитра Віталійовича корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Сак Т.В., Прохоренко Л.І.;

для учениці 7 класу Гольцової Анни Захарівни відповідно до Програма корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку(корекція емоційно-вольової сфери) для 5-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату», автор Єгорова Г.А.;

для учениці 7 класу Гольцової Яни Захарівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до «Програми з корекційно-розвиткової роботи для 5-6 класів», автори Логвінова І.П., Кучеренко Ю.О..

для учениці 8 класу Охримчук Ольги Михайлівни корекційно-розвиткові заняття сплановано відповідно до програми «Корекція розвитку. (емоційно-вольова сфера)» Програма з корекційно-розвиткової роботи 8 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку» Автор Гнатюк М.

Корекційно-логопедичні заняття з учнями 1-4 класів сплановано відповідно до «Програми з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями» автори Хайдарова О.С., Блеч Г.О.

Корекційно-логопедичні заняття з учнями 1-8 класів сплановано відповідно до «Програми з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями» автори Хайдарова О.С., Блеч Г.О.